

Predsjedništvo Akademije pravnih znanosti Hrvatske, potaknuto stajalištem Europske komisije od 4. srpnja 2017. godine o odluci Arbitražnog suda o graničnom sporu Hrvatske i Slovenije, upućuje nadležnim državnim tijelima i javnosti u Republici Hrvatskoj sljedeće:

P R I O P Ć E N J E

1. Pitanja arbitražnog postupka, sadržaja presude kao i njezine provedbe predmet su međunarodnog prava te ne ulaze u nadležnost Komisije kako je ona predviđena člankom 17. st. 1. Lisabonskog Ugovora o Europskoj uniji:

„1. Komisija promiče opće interese Unije i u tu svrhu poduzima odgovarajuće inicijative. Osigurava primjenu Ugovora i mjera koje institucije usvajaju na temelju Ugovora. Komisija nadgleda primjenu prava Unije pod nadzorom Suda pravde Europske unije. Obavlja poslove vezane uz proračun i upravlja programima. Komisija obavlja koordinacijske, izvršne i upravne funkcije utvrđene Ugovorima. Osim u području zajedničke vanjske i sigurnosne politike, te u ostalim slučajevima predviđenim Ugovorima, Komisija osigurava vanjsko zastupanje Unije. Pokreće godišnje i višegodišnje programe Unije radi postizanja međuinstitucionalnih sporazuma.“

2. Navedena pitanja nisu dio prava Unije pa stoga njezine institucije o njima ne mogu odlučivati. Pitanja vezana uz vanjsku politiku i međunarodnopravne odnose država članica, čak i kada bi bila predmet interesa Unije npr. u smislu odredaba o Zajedničkoj vanjskoj i sigurnosnoj politici (Glava V Lisabonskog Ugovora o Europskoj uniji), ne bi bila podvrgnuta supranacionalnim pravno obvezujućim aktima Unije. Navedena pitanja, stoga, ostaju izvan ovlasti prenesenih na Uniju, te ih, u smislu članka 4. st. 1. i 2 i čl. 5. st. 2. Lisabonskog Ugovora o Europskoj uniji, „zadržavaju države članice“. Ta pitanja ostaju predmetom bilateralnog odnosa ovih dviju država članica, te primjene općih pravila međunarodnog prava o rješavanju sporova (npr. čl. 33. Povelje UN-a):

„1. Nadležnosti koje Ugovorima nisu prenesene na Uniju države članice zadržavaju u skladu s člankom 5.

2. Unija poštuje jednakost država članica pred Ugovorima te njihov nacionalni identitet, koji je neodvojivo povezan s njihovim temeljnim strukturama, političkima i ustavnima, uključujući regionalnu i lokalnu samoupravu. Ona poštuje temeljne funkcije države, uključujući osiguranje teritorijalne cjelovitosti države, održavanje zakona i reda te očuvanje nacionalne sigurnosti. Posebice, nacionalna sigurnost ostaje u isključivoj nadležnosti svake države članice.“ (čl. 4. st. 1.i 2.).

3. Teško kršenje Arbitražnog sporazuma od strane Slovenije pa time i obezvređivanje arbitražnog postupka ne samo da dovodi u pitanje povjerenje država članica Unije da u budućnosti svoje sporove povjere na rješavanje sličnim, od strane Unije potaknutim arbitražnim postupcima, već predstavlja i izravno kršenje nekih od temeljnih zajedničkih vrijednosti same Unije, npr. vladavine prava (čl. 2. i 21. st.1. Lisabonskog Ugovora o Europskoj uniji), načela „iskrene suradnje“ (čl. 4. st. 3. Lisabonskog Ugovora o Europskoj uniji), kao i „načela međunarodnog prava“ (čl. 21. st. 2, t.b Lisabonskog Ugovora o Europskoj uniji) među kojima su nesumnjivo načelo dobre vjere, kao i jednakosti stranaka u postupku.

4. Zaključno, premda Europska komisija podsjeća na ulogu koju je 2009. imala u olakšavanju zaključivanja Arbitražnog sporazuma između Hrvatske i Slovenije, 2015. godine propustila je nažalost reagirati na teška kršenja toga sporazuma od strane

Slovenije i posljedično obezvređivanje arbitražnog postupka. Iz navedenog slijedi da Europska unija u rješavanju ovoga spora može ponovno biti posrednik, ponuditi svoje dobre usluge i sl. no nema ovlast „odlučivati“ u njemu.

Zagreb, 6. srpnja 2017. godine

Predsjedništvo Akademije